

IKAR

30 ROKOV
S LÁSKOU KU KNIHÁM
IKAR

Steve Murphy a Javier F. Peña

**LOV NA PABLA
ESCOBARA**
Ako sme stíhali
najhľadanejšieho zločinca
na svete

ENRE
1

2

Steve Murphy a Javier F. Peña

LOV NA PABLA ESCOBARA

Preložil Matúš Kyčina

IKAR

LOV NA PABLA ESCOBARA

**AKO SME STÍHALI
NAJHĽADANEJŠIEHO
ZLOČINCA NA SVETE**

**STEVE MURPHY
A
JAVIER F. PEÑA**

Text Copyright © 2019 by Steve Murphy and Javier F. Peña
Published by arrangement with St. Martin's Press
All rights reserved.
Translation © 2020 by Matúš Kyčina
Jacket design © 2020 by Juraj Šramko
Cover photo: A mug shot taken by the regional Colombia
control agency in Medellín in 1976
Slovak edition © 2020 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-7234-7

*Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať
Božími synmi.*

– Evanjelium podľa Matúša, kapitola 5, verš 9

Connie, za jej vytrvalú lásku a podporu.

– Steve Murphy

*Venujem skutočným hrdinom: kolumbijskej polícii
a našim kolegom z DEA. Na pamiatku nevinných
obetí Pabla Escobara.*

– Javier F. Peña

ÚVOD

JAVIER

Zdvihol som telefón vo svojom novom bogotskom byte a hneď som vedel, že je zle.

„Javier?“

Spoznal som hlas Brucea Stocka, vedúceho mojej pracovnej skupiny, a zachytil jemné chvenie a neistotu v oslovení.

Bruce, päťdesiatročný agent Národného úradu pre kontrolu obchodu s drogami (DEA), mal skúsenosti s pôsobením po celom svete. Bol to kus chlapa, meral meter deväťdesiatpäť, ale zároveň jeden z najohľadupľnejších ľudí, akých som poznal – skutočný *gentle giant*. Nič ho nevyviedlo z miery. Užitočná vlastnosť pre vedúceho jednej z najnebezpečnejších misií v histórii DEA. Poverili ho zadržaním Pabla Escobara, šéfa vplyvného medellínskeho kartelu, ktorý mal na svedomí nespočetné množstvo bombových útokov po celej Kolumbii, nehovoriac o tonách kokaínu prepašovaného do Severnej Ameriky a Európy. Escobar a jeho vražední *sicariovia* – zväčša mladiství vrahovia vyťahnutí z chudobných štvrtí Medellín – odstránili každého, kto im stál v ceste. Zavraždili kolumbij-

ského ministra spravodlivosti, zmasakrovali väčšinu sudcov najvyššieho súdu a odstránili známeho šéfredaktora za to, že verejne odsúdil drogový kartel. Stalo sa to ešte pred mojím príchodom do Kolumbie, no vo vzduchu stále viselo napätie. Na letisku stáli tanky, v uliciach hliadkovali po zuby ozbrojení skúsení vojaci.

Telefonát sa uskutočnil začiatkom roka 1989, bol som v Kolumbii osem mesiacov a ako každý z miestnej pobočky DEA som mal plnú hlavu Escobara. Mojou úlohou bolo pomôcť s jeho dolapením a dohliadnuť, aby ho posadili na lietadlo do Spojených štátov, kde sa mal zodpovedať za svoje zločiny. Hrozba vydania stíhanej osoby viedla k otvorenej vojne Escobara proti kolumbijskej vláde a americkým federálnym agentom, ku ktorým som patril aj ja.

Do Bogoty ma prevelili po mojom pôsobení v texaskom Austine, kde som sa sústredil na menších mexických dílerov pervitínu a kokaínu. Tušil som, že Kolumbia je najväčšia profesionálna výzva mojej kariéry, a veril, že som na ňu pripravený. Hneď som sa pripojil k *Bloque de Búsqueda* – osobitnému pátraciemu oddielu špičkových kolumbijských policajtov a tajných agentov, dohromady viac ako šesťsto ľudí, ktorí vo dne v noci pátrali po Escobarovi. Pátrací oddiel sídlil v policajnej základni v Medellín, kde som trávil väčšiu časť pracovného týždňa v spolupráci s kolumbijskou políciou, ktorá stíhala brutálneho drogového kráľa v jeho domovskom meste. Dostalo sa mi však do uší, že niektorí skorumpaní miestni sú na Escobarovej výplatnej páske, preto som si dával mimoriadny pozor, komu čo poviem a s kým sa stretnem.

Voľné víkendy som presedel v bogotskom byte. Obľúbil som si svoj rozľahlý, bezmála štyristometrový domov v rušnom centre. Mal som úžasný výhľad na mesto a štítý Ánd. Pri pohľade z dvanásťmetrového obloka v spálni sa ma zmocňovala chuť dotknúť sa majestátnych hôr. Popravde, v štvorizbovom paláci s oddelenými miestnosťami pre služobníctvo, uprostred Bogoty pulzujúcej nočným životom, som sa cítil ako majster sveta. Pre slobodného starého mládenca z Texasu bol zbytočne priestranný a luxusný, no ako stvorený pre občasné dámske návštevy. Výhľad uchvátil každú, čo mi výrazne uľahčovalo prácu.

Obrovský rozdiel oproti zatuchnutej diere v Austine, ktorá nespravila dojem ani na mňa.

Nemyslel som si, že v sobotu popoludní sa môj pohodlný život náhle skončí. Stačilo, že sa v slúchadle ozval rozochvený Bruceov hlas.

Bol stručný a podľa prerývaného dychu sa ovládal iba s vypätím všetkých síl. Hneď mi došlo, že som v ohrození života.

„Dávaj pozor, Javier. Vezmi si zbraň a okamžite vypadni,“ prikázal mi. „Vysvetlím ti to neskôr. Escobar sa nejako dozvedel, kde bývaš.“

Escobar sa nejako dozvedel, kde bývaš.

Vzal som svoju poloautomatickú deväťmilimetrovú pištoľ a rozbehol sa k výťahu. Na chodbe som sa obzeral ako vystrašený záškolák, či zazriem niekoho čakať za dverami alebo sa len tak poneviať. Roztrasenými rukami som si privolať výťah. Stále som kontroloval zbraň v puzdre na opasku, či som ju náhodou nestratil. Dotyk chladného kovu ma akoby upokojoval.

Calma, calma, Javier! Tranquilo, hombre.

V hlave sa mi ozýval *abuelin* hlas. Stará mama bola najtvrdší človek, akého som poznal. Neváhala sa postaviť vlamačom doma v Larede a viackrát ma vytiahla z poriadnej kaše.

Tranquilo, tranquilo!

Vrútil som sa do garáže a ustavične sa obzeral, či ma niekto sleduje. Jednu ruku som držal na zbrani a druhou odomkol svoje *úpevčiko* – úradne pridelené vozidlo, v mojom prípade obrnenú dodávku Ford Bronco. Naštartoval som a hneď ma obľial studený pot. Zabudol som skontrolovať podvozok, či tam nie je výbušné zariadenie. Našťastie, nič nevybuchlo a z podzemnej garáže som trielil na americkú ambasádu, vzdialenú niekoľko kilometrov.

Presúval som sa upchatými bogotskými ulicami, myslel na starú mamu a sústredil sa na dýchanie. Vybral som si najrušnejšiu tepnu, aby som nevyčnieval a ľahšie sa stratil v hustej premávke. Uľavilo sa mi až pri pohľade na dobre známú železnú bránu. Americká ambasáda pripomínala pevnosť. Bruce ma už čakal v priestoroch DEA, ktoré boli hneď vedľa garáže.

Nikdy som nevypátral, či ma Escobar chcel dal za biť alebo iba uniesť – mohol som byť dôležitý americký pešiak v boji proti vydaniu do Spojených štátov. Informátor nám dal echo, že poveril svojich *sicariov*, aby našli Mexičana z DEA, čo som musel byť ja, jediný Američan mexického pôvodu, ktorý tam v tom čase pôsobil. Escobarovi ľudia síce nemali presnú adresu, no vedeli, že bývam na rohu Siedmej a Sedemdesiatej druhej ulice. Vyňuchali by ma v priebehu niekoľkých

dní či dokonca hodín, veď som bol jeden z mála *gringos* v bytovke. S elitnými príslušníkmi kolumbijskej polície sme sa pokúsili vypátrať zdroj úniku, no neúspešne.

Ešte v ten deň som sa presťahoval do úkrytu, ktorý veľvyslanectvo zriadilo pre podobné prípady. Po niekoľkých týždňoch sa situácia upokojila a Bruce mi našiel byt v Los Rosales, neďaleko miesta, kde býval americký veľvyslanec. Bola to nóbl štvrť s perfektne udržiavanými živými plotmi, výstavnými vilami a so svalnatými gorilami zo súkromných bezpečnostných služieb, dobre ozbrojenými a vybavenými rádiovými vysielačkami. V staromládeneckom hniezdočku v centre mesta som sa však cítil omnoho lepšie.

Musel som to nejako prežiť. Pomyslenie, že po mne ide najväčší pašerák drog na svete, mi nerobilo dobre. Týždne po bleskovom úteku z milovaného apartmánu som mal nervy napnuté ako struny. Spánok sa mi vyhýbal ako čert krížu.

Najviac som sa však bál, že ma pošlú domov, aby sa mi nič nestalo.

Azda preto som hrozbu zľahčoval a s kolegami na pivo hral tvrdého. Popritom som však pravidelne sondoval záujem kartelu o moju osobu. Tváril som sa, že to patrí k mojej práci. Teraz už môžem priznať, že som mal plné gate.

Lenže viete čo? Dokonca ani vtedy som nechcel, aby Escobar vyhral. Nemienil som sa vrátiť domov, mal som rozpracovaný prípad storočia.

V najťažších chvíľach som myslel na *abuelitu*, zaťal zuby a pokračoval.

STEVE

Modrý renault nám preťal cestu a vytlačil nás z vozovky. Zrazu nám s Connie išlo o život.

Šoféroval som starší model ambasádneho vozidla, ťažkopádne SUV so spätnými zrkadlami ako panvice. Keby sme sa premávali niekde v Kalifornii, vyzerali by sme ako surfisti, ktorí hľadajú pustú pláž. Ibaže sme sa nachádzali v Kolumbii a naše vozidlá boli stavané ako tank z praktických dôvodov. Neraz sme s Connie žartovali, že auto by prežilo nielen útok strelnou zbraňou, ale aj koniec sveta. O to lepšie, aspoň som sa v ňom cítil bezpečne. Dvere, podvozok a strecha boli vystužené ocelovými plátmi, okná z extra hrubého nepriestrelného skla sa nedali otvoriť. Vpredu a vzadu osadili chrómované ocelové výstuže, ktorým sme hovorili *mreža*. So všetkými bezpečnostnými poistkami vážilo vozidlo dvakrát viac ako jeho civilná verzia.

S Connie sme boli na ceste domov z ambasády. Vzali sme to okľukou popri vojenskej základni, aby sme sa vyhli hustej premávke a zastavili sa v oblúbenej reštaurácii po pečené kura na večeru. Po náročnom dni sme sa nevedeli dočkať, ako sa usalašíme pred televízorom a pochutnáme si na pikantnom mäsku, restovaných zemiakoch a pohári merlotu. Zväčša som pôsobil v Medellíne, málokedy sme si ukradli večer iba pre seba, a o to viac sa tešili na spoločné chvíle vo svojom byte v severnej časti mesta.

Keď sa predo mňa natisol maličký renault, dupol som na brzdu a spojku, aby som sa vyhol kolízii s omnoho menším vozidlom. Ťažké SUV sa neovládalo ľahko a keby sme sa zrazili, v malom vozidle by došlo k vážnym,

azda aj smrteľným zraneniam. Nakoniec sa mi podarilo zastaviť niekoľko centimetrov od zadného nárazníka.

Ubezpečil som sa, že Connie je v poriadku, a chystal sa vystúpiť, že si s nimi od pľúc pohovorím. Nebolo treba, vystúpili a pomaly kráčali priamo k nám. Oblečené mali šuštiakové vetrovky a džínsy. Zbližša som si všimol, že každý ma za pásom pištoľ.

V Kolumbii som pracoval na prípade Pabla Escobara a za rok si stihol narobiť fúru nepriateľov. Najhľadanejší zločinec na svete poznal po mene mňa aj môjho kolegu Javiera Peñu. Dozvedeli sme sa to z prepisov kolumbijskej spravodajskej služby, ktorá zachytila rozhovor drogového kráľa s jedným z jeho poskokov. Otvorene hovoril o *dvoch gringoch* zo základne Carlosa Holguína v Medellín a neskôr dokonca spomenul *Peñu a Murphyho*.

Azda preto som tušil, že to nie je obyčajná nehoda, najmä keď sa trojica chlapov postavila k mojim dverám a začala na nás po španielsky ziapať, aby sme okamžite vystúpili z auta. Chytili nás do pasce a boli v presile. Navyše som cestoval s osobou, ktorá mi bola najvzácnjšia na svete. Musel som ochrániť Connie bez ohľadu na to, čo sa mi stane.

Nielenže som neotvoril dvere, ale ukázal som im kolumbijský policajný preukaz. Dúfal som, že ich to vystraší. Nepohli ani brvou. V zúfalstve som zavolať na ambasádu a žiadal posily. Každé vozidlo bolo vybavené prenosnou vysielaczkou, aby sme v prípade núdze mohli zavolať vojakov. Dúfal som, že *marináci* okamžite vyšlú hliadku a tá odoženie tých trubirohov, čo nás držali v aute ako rukojemníkov.

Zavolať som a vzápätí znova. Odpoveď neprišla ani na tretí pokus.

Medzitým sa trojica chlapov pekne rozbehla, kopali do pneumatik a pokúšali sa vylomiť dvere. Pozrel som na Connie – tvárila sa pokojne, ale videl som, že má strach. Pochopiteľne, takisto som sa bál.

Zanedlho po mojom márnom pokuse kontaktovať ambasádu sa ozvala manželka agenta DEA a chcela vedieť, či sme v poriadku. Nahlásil som jej našu polohu a poprosil, aby okamžite zavolala pomoc. O niekoľko minút zavolať vedúci našej pracovnej skupiny. Požiadal som ho, aby nám bezodkladne prišiel na pomoc a nezabudol si priniesť *margaritu* – tak sme hovorili samopalu mini Uzi, ktorý sme mali schovaný v kancelárii pre takéto prípady.

Zatiaľ čo sme čakali a bezmocne sa prizerali, ako sa nám tí traja vysmievajú a kopú do auta, moja drahá polovička ma prekvapila ako vždy, keď sme čelili zdanlivo beznámejšej situácii.

„Sú to krpci,“ povedala a ukázala na jedného z nich. „Ak spacifikuješ tých dvoch, hentohto nejako zvládnem.“

Hádam by som súhlasil, keby neboli ozbrojení. Otvoriť dvere znamenalo vystaviť ju strelbe alebo nedajbože niečomu horšiemu.

Nevedel som sa dočkať, ako sa na nich vrhnem, len čo dorazí šéf so samopalom. Obaja sme boli vynikajúci strelci a bol som si istý, že keby sa o niečo pokúsili, poľahky by sme ich premohli. Nechceli sme však nikoho zabiť. Vlastne sme chceli len bezpečne dôjsť domov a dať si kura.

Konečne som sa chystal otvoriť, keď som zazrel motocyklovú hliadku kolumbijskej polície. Určite nás vi-

deli, ale očividne sa nechystali zastaviť. Zatrúbil som klaksónom, načo sa otočili a zamierili priamo k nám. Kútikom oka som zazrel svojho šéfa, v ruke držal *margaritu*.

Vytiahol som pištoľ, strčil si ju za pás a podišiel k policajtom. Preukázal som sa a vysvetlil, kto som: agent DEA na stope najhľadanejšieho kolumbijského zločinca. Opísal som im, ako nás trojica mužov v renaulte vytlačila z cesty, a že mám podozrenie, že sú to *sicariovia* v Escobarových službách. Všetci sme mali v čerstvej pamäti, ako skorumpovaní mexickí policajti na príkaz narkobaróna Miguela Ángela Félix Gallarda uniesli, mučili a napokon popravili nášho kolegu Enriqueho „Kikiho“ Camarenu Salazara. Každý agent DEA v Južnej Amerike sa odvtedy bál, že ho postihne rovnaký osud.

Upozornil som ich, že chlapi v modrom renaulte sú ozbrojení.

Pri zmienke o zbraniach policajti obklúčili vozidlo a namierili zbrane na posádku.

Chvíľu to trvalo, no len čo pochopili, kto som a že mám známosti na najvyšších miestach kolumbijskej polície, začali sa nám s Connie ospravedlňovať. Čo sa týka tých troch, ktorí takmer spôsobili vážnu nehodu, boli to radoví vojaci kolumbijskej armády na zátahu. Napokon sa ukázalo, že to naozaj bola nehoda, a chlapi nás chceli pošteklieť. Dodnes určite netušia, ako blízko smrti sa ocitli.

Vynadal som im vo svojej najšťavnejšej hovorovej španielčine a pohrozil, že budem informovať ich veliaceho dôstojníka. Zrazu si sypali popol na hlavu a pro-

síkali, aby som nikomu nevolal. Zrejme im došlo, že by skončili v base, a chceli na všetko čím skôr zabudnúť.

Poďakoval som príslušníkom hliadky a vrátil sa s Connie domov. Obaja sme boli otrasení. Sadli sme si do obývačky a pustili sa do kuraťa a zemiakov rovno z polystyrénových nádob. Connie obom naliala po pohári vína. V hlave som si ustavične premietal, ako tesne sme unikli.

Tušil som, že nabudúce nemusí obrnené vozidlo stačiť. Možno by prežilo koniec sveta, sotva však útok Pabla Escobara.

PRVÁ ČASŤ

STEVE

Odmalička som chcel byť policajtom. Závidel som im naškrobené slávnostné uniformy a rýchle tátoše s majákom a so sirénou.

Sníval som, že budem chytať zločincov a osobitne si zguštnem na tých, čo zneužívajú bezbranných. Policajti boli pre mňa skutoční superhrdinovia. Už ako malý chlapec z Tennessee som vedel, že moja cesta vedie do policajného zboru.

Narodil som sa v Memphise, ale keď som mal tri roky, presťahovali sme sa – moji rodičia, staršia sestra a ja – do Murfreesboro, mesta okresného významu, širokých plání a upadajúcich plantáží pred čias americkej Občianskej vojny, južne od Nashvillu, priamo do najvlhkejšieho srdca štátu. Od Občianskej vojny sa tam viac-menej nič nezmenilo. V škole sme sa učili o Bitke pri Stones River, ktorá sa odohrala v Murfreesboro a trvala tri dni od konca roka 1862 po začiatok roka 1863. Bol to jeden z najkrvavejších konfliktov vojny a vyžiadal si viac ako dvadsaťtisíc obetí na stranách Konfederácie a Únie.